

SOLIDAIR MET GUATEMALA
Langestraat, 6 – B-9300 Aalst - België
Tel.: 053/62 94 76
E-mail: guidods@skynet.be
Website: <http://www.solidairguate.be/>
Rek.Nr.: R en Vr Guatemala - BE53 9795 4510 6053

*“Als je je ‘neutraal’ opstelt tegenover situaties van onderdrukking kies je de kant van de “onderdrukker”
Zuid-Afrikaans bisschop Desmond Tutu
(Nobelprijs voor de Vrede 1984)*

Aalst, 17 maart 2024

Info Brief 341

▣ Rosalina Tuyuc van CONAVIGUA in Gent

Rosalina was uitgenodigd door de Universiteit van Gent voor een symposium gedurende enkele dagen in Gent.

Ze nodige ons op haar beurt uit op de plechtige opening op woensdag 13 maart in de late namiddag. Het gebeuren ging door in de Kapittelzaal van de Sint-Pietersabdij. De deelnemende sprekers waren: Luke Moffett, een professor van een universiteit van Belfast, Noord Ierland, Julissa Mantilla, een professor uit Peru, Gerardo Salinas, een Argentijnse artiest die in Brussel woont en Rosalina Tuyuc.

Voertaal: Engels en Spaans.

Het thema was: **'Wanneer slachtoffers vechten voor gerechtigheid.'**

Julissa Mantilla Falcón is een Peruaanse advocaat en rapporteur voor de rechten van ouderen bij de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS). In haar functie was ze vooral aanwezig in haar land en verder in Colombia en Guatemala. Slachtoffers? Wie zijn die? Dikwijls zijn de vrouwelijke slachtoffers onzichtbaar door weinig of niet vermeld te worden. In Guatemala werden tijdens de invallen van het leger in de dorpen de mannen en de vrouwen

gescheiden. De mannen werden vermoord, maar de vrouwen werden eerst verkracht en dan vermoord.

Aan **Gustavo Meoño** (tot vorig jaar directeur van het Guatemalteeks Historisch Politiearchief) vroeg ze: 'Waren al je inspanningen niet zinloos, als je bekijkt waar Guatemala nu staat? Hij antwoordde mij: Ik heb er mijn leven aan gegeven. Indien het geen zin zou hebben, zou mijn leven geen zin hebben.'

Gerardo Salinas, dramaturg en bezieler van kunstprojecten werd geboren in Argentinië. Als klein kind maakte hij de militaire gruwel mee tegen zijn familie.

Toen hij 25 jaar was, volgde hij de liefde naar België. Wat kan men doen in moeilijke tijden? De verhalen van de slachtoffers verzamelen en bewaren. Is er hoop? Springen van de ene naar de andere luchtbel waar leefbare acties worden gevoerd.

Rosalina vertelde over de moorddadige terreur tegen haar familie, vader, echtgenoot, schoonzus en neef. Allengs overstegen de slachtoffers hun angsten en wezen de daders aan. Genocide!!! Maar heeft het woord van de slachtoffers wel waarde? Jawel, maar pas wanneer de VN, de Kerk, de academici hun rapporten opstelden. We wezen de weg voor de antropologen naar de plaatsen van de massagraven en we eisten van het Openbaar Ministerie opgravingen. We begeleidden psychologisch de weduwen. De staat liet zich niet zien.

Rosalina verzekerde verder dat het verzet sinds meer dan 500 jaar nooit opgehouden heeft, tot op vandaag. In de jaren '80, tijdens de genocide, zijn we erin geslaagd tot een collectief bewustzijn te komen. Vierenveertig jaar later zijn er nauwelijks vier veroordelingen geweest en twee voor seksuele misdaden in die periode. Vorig jaar waren we in het verzet, dag en nacht, gedurende meer dan honderd dagen voor een democratie die ons echter niet tegemoet komt.

Vandaag spreken we meer, in plaats van slachtoffers, van protagonisten van vrede en gerechtigheid.

▣ Onderweg naar De Krook

Op zaterdag liepen we vanuit haar hotel over de Vrijdagsmarkt. Het standbeeld van Jacob Van Artevelde, Gents opstandelingenleider en staatsman bewonderd; de ontroerende en pikante historie van de Mammelokker verteld staande voor de uitgehouwen afbeelding en daarna de Sint-Baafs kathedraal betreden. Toen Rosalina het verlichte uitvergroot beeld van de Maagd zag, omringd door brandende kaarsen, nam ze er ook een, stak ze aan, knielde neer en bad voor haar vader. ‘Ik zou willen dat de plaats

waar hij ligt ooit gevonden wordt en we hem eervol kunnen begaven.

▣ Ontmoeting met Rosalina in de stadsbibliotheek De Krook

Talrijke aanwezigen, een blij weerzien van bekenden en ook enkele nieuwe gezichten. **Monique** presenteerde een fotoreportage over ontstaan, evolutie en huidige situatie van CONAVIGUA.

Er volgde een **interview met Rosalina**. Ze begon met een uitgebreide dankzegging voor de solidariteitswerking in Vlaanderen met CONAVIGUA en Guatemala in het algemeen.

Op de vraag naar haar **indrukken over de Conferentie van de voorbije dagen in de Universiteit van Gent** antwoordde ze:

Als slachtoffers misdaden aanklagen, worden we haast niet gehoord. Onze stem telt niet. Het is pas wanneer een antropoloog, een academicus, een universiteit, de Kerk, de Verenigde Naties onze klachten opnemen, dat er geluisterd wordt en onze stem gehoord wordt.

Op de vraag hoe CONAVIGUA het streven naar **voedselsoevereiniteit** in praktijk brengt, antwoordde ze: We leren de mensen de voorouderlijke kennis rond landbouw, weefkunst, eetgewoonten, geneeskundige planten Velen laten zich vandaag verleiden tot de consumptie van troepvoeder en krijgen kanker.

Bovendien hebben we als mensen bij de productie een afspraak met de natuur die wil gerespecteerd worden.

Tenslotte op de vraag **welke perspectieven** zij ziet voor de nabije toekomst, was haar antwoord: We zien al enkele verbeteringen. Voor de eerste keer werd ons toegang verschaft tot het Nationaal Paleis. De president gaat akkoord met onze aanvraag voor een Nationale Dag van de Inheemse Talen. Maar we gaan voor een plurinationale staat. Nu is er **één** Mayavrouw minister in zijn kabinet. En er is maar **één** Inheemse volksvertegenwoordiger in het Congres op 130 leden.

Vervolgens presenteerde **Marnix Gruloos** een zeer gewaardeerde fotoreportage over de historiek van **broer Erik** en zijn jarenlange werkzaamheden als **pastoor van de parochie San Miguel Ixtahuacán, San Marcos**.

Marnix eindigde met enkele rake indrukken over de situatie in Guatemala nu, naar aanleiding van zijn recente reis ginds.

Hij eindigde met een indrukwekkend **filmpje** over de nefaste gevolgen van de **ingreep van de Canadese Marlin-mijn** op milieu en lokale bevolking.

Met een glaasje sloten we een geslaagde namiddag af en wuifden we Rosalina uit.

Guido De Schrijver - Steungroep 'Solidair met Guatemala'

Lidorganisatie van EU-LAT Network en van Europees Netwerk Oscar Romero Comités